

РЕШЕНИЕ

№ 421

гр. Пловдив, 04.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева

Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Катя Ст. Пенчева Въззивно търговско дело № 20235001000488 по описа за 2023 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение №126/13.04.2023г., постановено по търгд. №111/2022г. по описа на окръжен съд С.З., ЗК „Л.“ АД, с ЕИК *** е осъдено да заплати на Г. Ж. Г., ЕГН ***** сумата от 50 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания и сумата от 84,80лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, вследствие на причинените увреждания от ПТП на 22.08.2017г., ведно със законната лихва от 30.08.2017г. до окончателното изплащане, като е отхвърлен искът за заплащане на неимуществени вреди над сумата от 50 000лв. до претендираните 90 000лв., и искът за заплащане на имуществени вреди над сумата от 84,80лв. до претендираните 2 183,98лв.

Г. Ж. Г., ЕГН ***** е осъден да заплати на ЗК „Л.“ АД, с ЕИК *** разноски в размер на 707,86лв., съразмерно отхвърлената част от иска.

ЗК „Л.“ АД, с ЕИК *** е осъдено да заплати в полза на държавата, по бюджета на съдебната власт, сумата от 2 003,39лв. за държавна такса и сумата

от 614,97лв. за възнаграждения на вещи лица, платена от бюджета на съда, съразмерно уважената част от исковете.

Срещу постановеното решение е подадена въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство – Г. Ж. Г.. Според изложението на въззивната жалба и заявеното искане, обжалва се решението в частта, с която искът за неимуществени вреди е отхвърлен за разликата над 50 000лв. до 90 000лв. Водещите оплаквания се свеждат до неправилност на решението в обжалваната част, постановено в противоречие с материалния закон – чл.52 от ЗЗС, в нарушение на въведения с нормата принцип на справедливост. Иска се решението да бъде отменено в обжалваната част и да се постанови друго, с което исквата претенция за неимуществени вреди да бъде уважена в пълния предявен размер – 90 000лв., ведно със законната лихва, считано от 30.08.2017г.

В постъпилия в срока по чл.263 ал.1 от ГПК отговор от насрещната страна ЗК „Л.“ АД се оспорва подадената въззивна жалба от ищеца Г. Ж. Г..

В срока по чл.263 ал.2 от ГПК е постъпила насрещна въззивна жалба от ответника в първоинстанционното производство – ЗК „Л.“ АД. Насрещната въззивна жалба е срещу тази част от решението, с която искът за неимуществени вреди е уважен за сумата над 25 000лв. до 50 000лв. Жалбоподателят счита, че определеният размер обезщетение е силно завишен, несъобразен с критериите за справедливост, визирани в чл.52 от ЗЗД. Изразено е несъгласие с извода на първоинстанционния съд за липса на съпричиняване от страна на пострадалия. На самостоятелно основание е изразено несъгласие и с определения от окръжния съд начален момент, от който е присъдена законната лихва, като се поддържа възражение за погасяване на акцесорното вземане по давност. С насрещната въззивна жалба не са заявени доказателствени искания.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил отговор от Г. Ж. Г., с който насрещната въззивна жалба се оспорва изцяло.

С въззивната жалба и насрещната въззивна жалба и постъпилите отговори не са предявени доказателствени искания.

Страните претендират сторените по делото разноски.

Съгласно чл.269 от ГПК, въззивният съд проверява правилността на

първоинстанционното решение само в рамките на релевираните оплаквания, а служебно следва да ограничи проверката си само за валидност, допустимост на решението в обжалваната част и спазване на императивните норми на материалния закон.

Въззивната жалба и насрещната въззивна жалба са допустими, като депозирани в законоустановения срок от надлежна страна и с предписаното от закона съдържание.

Предмет на обжалване в настоящия процес е валидно и допустимо решение /с изключение на частта, с която е присъдена законната лихва/.

Същото е постановено по предявени обективно съединени иски с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ – за заплащане на застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди, като предмет на въззивното производство е искът за неимуществени вреди.

Ищецът в първоинстанционното производство – Г. Ж. Г., е изложил фактически твърдения за наличие на предпоставките по чл.432 ал.1 от КЗ, а именно: На 22.08.2017г., около 18.25ч. на АМ „Т.“, км.226+600 /община С.З./ в посока Б. е настъпило ПТП между л.а. „М.“ с рег.№ *** и л.а. „Р.“ с рег. ***, в резултат, на което на Г. Ж. Г. е причинена средна телесна повреда и имуществени вреди. Ищецът се позовава на присъда №21/11.02.2020г. по НОХД №2561/2018г. по описа на Районен съд С.З., с която виновният водач - М.П.Д., е призната за виновна в това, че на 22.08.2017г. на АМ „Т.“ в района на км.220+600, община С.З., при управление на МПС - л.а. марка „Р.“, модел „М.“ с английски рег. №***, е нарушила правилата за движение, предвидени в Закона за движение по пътищата - „Водачите са длъжни да контролират непрекъснато пътните превозни средства, които управляват” и по непредпазливост причинила средна телесна повреда на повече от едно лице, между които и Г. Ж. Г. на 64 години, като средната телесна повреда се изразява в гръдна травма, представляваща счупване на тялото на гръдната кост, първо дясно ребро, първо и второ леви ребра и минимален плеврален излив вляво, като е причинила трайно затруднение движението на снагата, поради което и на основание чл.343, ал.3, б. „а”, предл. първо, във вр. с чл.343, ал.1, б. „б”, предл. второ, вр.чл.342, ал.1 от НК, вр.чл.54 от НК е осъдена на лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, изпълнението на която на основание чл.66,ал.1 от НК е отложено за

изпитателен срок от три години, като на основание чл.343г. вр.чл.37,ал.1,т.7 от НК съдът я е лишил да управлява МПС за срок от една година и шест месеца. Изложени са подробно факти относно констатираните увреждания и негативното им отражение в емоционален и психологичен аспект. Получената при ПТП средна телесна повреда - счупена гръдна кост, счупени ребра - двустранно и плеврален излив вляво не отзвучават, за което ищецът се позовава на представени амбулаторни листове, издадени четири години след травмата, както и етапна епикриза. Освен физическата травма, която променя изцяло установения ритъм на живот на пострадалия, ПТП се отразило негативно и върху психиката и емоционалната му стабилност. Две години по-късно заболял от сънна апнея, а след това и получил микроинсулт. Счита, че най-вероятно тези заболявания са в причинна връзка с психическите и физически травми получени при процесното ПТП. От настъпване на ПТП ищецът изпитва затруднения и болки в областта на дясната ръка, която изтръпва и не може да си служи пълноценно с нея при извършване на определени дейности. ПТП се отразило и на неговото психическо и емоционално равновесие - ищецът изживял силен психически шок, непосредствено след инцидента, изпитвал страх при управление на автомобил, като го управлява само в краен случай, като при негативните усещания на страх и паник атака се възвръща споменът от инцидента.

Отговорността на ответника се ангажира на основание валидно сключен договор „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за л.а. марка „Р“, модел „М.“ с рег. №*** със застрахователна полица №***, валидна до 30.05.2018г. На основание чл.380 ал.1 от КЗ ищецът предявил застрахователна претенция пред ЗК „Л.“ АД за определено обезщетение за причинените имуществени и неимуществени вреди в резултат на настъпилото ПТП, вследствие на което при ответника са заведени щета №*** и щета №***/18.04.2018. С имейл от 11.03.2022г., ищецът е уведомен, че застрахователят предлага обезщетение в размер на 10 000лв. за причинените му неимуществени, който размер счита, че е изключително нисък и не може да репарира причинените неимуществени вреди.

Искането, с което е сезиран съдът, е ответното застрахователно дружество да бъде осъдено да заплати на ищеца сумата от 90 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, предизвикани от нанесената му средна

телесна повреда, /както и сумата от 2183,98лв., представляваща разходи за лечение/, заедно със законната лихва от датата, на която изтича срокът за произнасяне на ответника по заведените претенции до окончателното им изплащане.

В представения в срока по чл.367 от ГПК отговор на исковата молба ответникът ЗК „Л.“ АД е оспорил иска за неимуществени вреди. Относимите за настоящото въззивно производство възражения по иска за неимуществени вреди се свеждат до прекомерност на претендираното обезщетение. Оспорва заболяване от сънна апнея и паник атака, както и изстръпването и проблемите с дясна ръка на ищеца да имат връзка с ПТП, тъй като няма описана травма на дясна ръка, непосредствена след процесното събитие. Оспорва се проблемите с психиката на ищеца да са причинени в процесното ПТП. Въведени са и възражения за съпричиняване от страна на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат. Като поведение, изпълващо признаците на съпричиняване, с въззивната жалба се поддържа следното: водачът Г. Ж. Г. на л.а. „М.“ е започнал маневра изпреварване без да се съобрази с движещите в лява скоростна лента участници в движението, насочил се е на ляво, започнал е престрояване от средна в крайна лява лента със скорост под 100 км./ч., при което водачът М.Д., управляваща л.а. „Р.“ с 130 км./ч. е направила спасителна маневра надясно, при което е ударен отзад в дясно л.а. „М.“. Отделно от това водачът Г. е намалил рязко скоростта си на движение, с което е допринесъл за настъпването на събитието. Във въззивната жалба това възражение се доизяснява по следния начин: Водачите, които се движат по магистрала не трябва да се движат с прекалено ниска скорост или да променят рядко скоростта си, с което да създават пречка за движението – нарушение по чл.22 от ЗДвП. /Като възражение за съпричиняване е въведено и нарушение на правилата за движение по чл.137а ал.1 от ЗДвП – водачът Г. е управлявал МПС без поставен обезопасителен колан, което възражение правилно е преценено от окръжния съд за неоснователно и което не се поддържа с въззивната жалба/. На самостоятелно основание е оспорена и акцесорната претенция за присъждане на законната лихва върху претендираното обезщетение. С отговора на допълнителната искова молба е въведено възражение за погасяване на вземането за лихви по давност, с позоваване на кратката тригодишна давност.

От събраните по делото доказателства се установи следното:

Претенцията е за репарирание на вреди при условията, визирани в чл.432, ал.1 от Кодекса за застраховането, съгласно която увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, при спазване на изискванията на чл.380. В чл.432, ал. 1 от КЗ е признато право в полза на увреденото лице, спрямо което застрахованият по разглеждания вид застраховка е отговорен по правилата на чл.45 и сл. от ЗЗД, да предяви пряк иск срещу застрахователя за заплащане на дължимото обезщетение. За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл.432, ал.1 от КЗ, е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“, между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това, следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увреждания за обезщетяване на причинените вреди – а именно: да е причинена вреда, тази вреда да е причинена виновно, същата да е резултат от противоправно поведение, наличие на причинна връзка между противоправното поведение и причинената вреда.

Установени в първоинстанционното производство и неспорни в настоящето са елементите от фактическия състав на чл.432, ал.1 от КЗ: Ищецът Г. Ж. Г. е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се във физически болки и страдания, вследствие на телесни увреждания, причинени при ПТП от 22.08.2017г. и изразяващи се в: Контузия на двете гръдни половини на гръдния кош изразяваща се в: счупване на 1-во дясно ребро, счупвания на 1,2,3 и 4-то ребро в ляво, счупване на тялото на гръдната кост, контузия на главата и мозъчно сътресение /съгласно заключението от съдебномедицинската експертиза/. Вредите са причинени виновно, в резултат на противоправно поведение на виновния водач на л.а. „Р.“ - М.Д.. Извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, са установени по задължителен и обвързващ гражданския съд ред по смисъла на чл.300 от ГПК с оглед влязлата в сила присъда №21/11.02.2020г. по НОХД №2561/2018г. по описа на Районен съд С.З.. Налице е и причинна

връзка между виновното противоправно поведение на водача на л.а. „Р.“ и настъпилите увреждания. Не е спорен специфичният елемент на визираната в чл.432 ал.1 от КЗ, във вр. с чл.343 ал.1 от КЗ функционална отговорност на застрахователя, обусловена от наличието на валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ - застрахователна полица №***, валидна до 30.05.2018г.

С оглед оплакванията, съдържащи се във въззивната жалба и насрещната въззивна жалба, първият очертан спорен въпрос, пренесен пред въззивната инстанция, е въпросът относно справедливото обезщетение за репарирание на понесените от ищеца неимуществени вреди.

Отчитайки функционалната обусловеност на задължението на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ за обезвреда на пострадалото лице от съдържанието и размера на деликтното обезщетение, дължимо от застрахования делинквент по реда на чл.45 от ЗЗД, то и в хипотезата на упражнено по реда на чл.432 ал.1 от КЗ пряко право е приложим въведеният с чл.52 от ЗЗД принцип за справедливост. Справедливото обезщетяване по смисъла на чл.52 от ЗЗД, както това изрично е прието още в ППВС №4/68г., означава да бъде определен онзи точен паричен еквивалент не само на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, но и на всички онези неудобствата, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите. В този смисъл размерът на обезщетението за репарирание на претърпените неимуществени вреди следва да се определи при преценка на редица конкретни обстоятелства от обективна и субективна страна. С оглед спецификата на отговорността по чл.45 ЗЗД такива обстоятелства са характерът на увреждането, последиците, възрастта на увредения, общественото му положение. При определ.е размера на претърпените неимуществени вреди следва да се има предвид и личният характер на тази претенция, свързана пряко с изживяванията и личността на този, който понася вредите.

Относно интензитета и степента на претърпените от ищеца болки и страдания вследствие така посочените увреждания, като критерий при определ.е на техния паричен еквивалент, относими са депозираните при първоинстанционното разглеждане на делото гласни доказателства, както и писмени такива – медицинска документация и преди всичко заключението от

допуснатата съдебномедицинска експертиза и съдебнопсихиатрична експертиза.

От показанията на свидетелите В.О.Д. и С.Д.Ж. – дългогодишни познати и бивши колеги на ищеца, се установява по категоричен начин, че последиците от ПТП-то са се отразили изключително негативно на физическото състояние на ищеца и в психологичен аспект. Жизнен и общителен преди инцидента, след ПТП-то ищецът имал пълна промяна, не излизал пред блока, бил подтиснат, не общувал. Първите месеци след ПТП бил изцяло зависим от грижите на съпругата си. Имал големи проблеми с гръдния кош и с едната ръка. Преди имал собствен бизнес – обработвал земеделска земя, който след инцидента „рухнал“. Първите месеци след катастрофата винаги бил с придружител. Трудно се предвиждал, не карал вече кола, имал страхова невроза от карането, стресирал се като е в кола.

Медикобиологичният характер на уврежданията е обяснен в заключението от съдебномедицинската експертиза: Получените от ищеца увреждания съответстват на средна телесна повреда с разстройство на здравето, без опасност за живота. В случаите на счупвания на кости влизащи в състава на гръдната клетка първичният оздравителен период завършва около 45-я ден. За пълно възстановяване на счупените кости е необходимо средно от два до три месеца. За възстановяването от контузията на главата и мозъчното сътресение са необходими средно 15-20 дни до един месец. Има случаи, в които възстановителният период се удължава в зависимост от общото състояние на човека и придружаващите заболявания, но приетият максимален период на възстановяване е четири месеца. По отношение твърдените в исковата молба здравословни проблеми, свързани с дясната ръка, вещото лице е констатирало, че в медицинската документация, изготвена по повод на процесното ПТП, липсват данни за установено увреждане и травма на дясната ръка. Данни за увреждане на дясна ръка се описват за първи път в Амбулаторен лист №001063/19.09.2019г., около две години след претърпяното ПТП. Основната диагноза от този амбулаторния лист е Мозъчен инфаркт, причинен от неуточнена оклузия или стеноза на прецеребрални артерии. Това е исхемичен мозъчен инсулт в системата на лява мозъчна хемисфера, водещ до отпадна симптоматика в дясната част на тялото. Вещото лице е категорично в заключението си, че няма причинно -

следствена връзка между физическите травми, претърпени вследствие процесното ПТП и последвалите заболявания - сънна апнея и микроинсулт. Тяхната генеза е различна и няма връзка с понесените от ищеца физически травми.

Доколкото неимуществените вреди, изразяващи се в телесни увреждания, намират негативно отражение и в психоемоционалната сфера на индивида, от значение е и заключението от съдебнопсихиатричната експертиза. Съгласно същото, налице са необходимите и достатъчни клиничко - диагностични критерии, които позволяват да се приеме, че при Г. Ж. Г., вследствие преживяното ПТП е настъпило ПОСТТРАВМАТИЧНО СТРЕСОВО РАЗСТРОЙСТВО, възникнало като протрахиран отговор на стресогенно събитие, свързано предимно със ситуацията, която е била възприета като застрашаваща безопасността и живота му. Болестната симптоматика е била най-силно изразена през първите 2-3 месеца след 22.08.2017г., като впоследствие претърпяла обратно развитие. Описаните симптоми са затруднили значимо личностовото и социалното функциониране на ищеца и са ограничили възможността му за ефективно справяне с базисните социални роли. Съгласно разясненията на вещото лице, дадени в съдебно заседание, касае се за страхова симптоматика, периоди на избягващо поведение, епизодична тревожност, епизодично безсъние, но те не нарушават значимо изпълнението на базисните социални роли. Към момента на изготвяне на заключението /около 5 години след инцидента/ описаната симптоматика е редуцирана и не нарушава значимо годността на пострадалия да се справя с базисните социални роли.

Казаното относно вида и характера на уврежданията, интензитета на търпените болки и страдания от пострадалия, продължителността на оздравителния период и степента на възстановяване е относимо досежно размера на дължимото се обезщетение за репапиране на претърпените вреди и тези обективни предпоставки са правилно преценени от първоинстанционния съд. При съобразяване от обективна страна конкретния обем преживени болки и страдания от ищеца, обстоятелството, че се касае за комплексна средна телесна повреда; обстоятелството, че за продължителен период Г. е бил зависим от чужда помощ, възрастта на ищеца към момента на инцидента – на 64 години и работоспособен, при съобразяване и на личните възприятия, свързани пряко с изживяванията и личността на пострадалия – посочени по-

горе и последните -преценени като субективен критерий следва да се приеме, че сумата от 50 000лв. е справедлив паричен еквивалент на понесените от Г. страдания, както правилно е определена и от първоинстанционния съд.

Неоснователно е възражението на жалбоподателя – ответник за прекомерност на определеното обезщетение, изведено от общия стандарт на населението към момента на ПТП и съпоставка с минималната работна заплата към този момент. Вярно е, че като база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди служат стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи /а не минималната работна заплата/ по време на възникване на увреждането, отражение на които са нивата на застрахователно покритие. Нивата на застрахователно покритие, респективно - нормативно определените лимити на отговорност по застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, не са критерий, както и база за определяне размера на обезщетението, но са от значение при определяне размера на обезщетенията за неимуществени вреди и индия за икономическата конюнктура. А предвидената в чл.492, т.1 от КЗ /към релевантния момент – преди изм. ДВ, бр. 101 от 2018г./ минимална застрахователна сума за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт е 10 000 000лв. за всяко събитие, независимо от броя на пострадалите лица. Лимитите за отговорността на застрахователя съставляват една от проявите форми на обществено икономическите условия.

При съобразяване с конкретния обем преживени болки и страдания от ищеца, затрудненията и неудобствата, които е претърпял, въззивната инстанция намира, че окръжният съд правилно е приложил материалноправната норма – чл.52 от ЗЗД.

Неоснователността на иска в по-висок размер – претендираната сума от 90 000лв., се обуславя от факта, че все пак се касае за средна телесна повреда, лечението не е изисквало оперативна намеса, както и от недоказаността на твърденията, посочени в самата искова молба като „вероятна причинна връзка“ между получените в резултат на ПТП увреждания с впоследствие появилото се заболяване инсулт и сънна апнея. Както се посочи, вещото лице от съдебномедицинската експертиза е категорично в заключението си, че няма причинно - следствена връзка между физическите травми, претърпени

вследствие процесното ПТП и последвалите заболявания - сънна апнея и микроинсулт, както и болкови усещания в ръката. Следва да се акцентира и върху заключението от съдебнопсихиатричната експертиза, съгласно което описаната от вещото лице симптоматика на постравматично стресово разстройство е редуцирана и не нарушава значимо годността на пострадалия да се справя с базисните социални роли. Неотносими в този смисъл – към преценката за личния характер на понесените травматични увреждания от пострадалия, са фактите, изнесени във въззивната жалба, относно заболяването на съпругата на ищеца и настъпилата ѝ смърт, нейните преживявания, което касае трето – неучастващо в спора лице, включително и фактите относно хода и развитието на наказателното производство.

Първоинстанционният съд е оценил всички релевантни за спора факти и житейския смисъл на понятието справедливост при определена размера на обезщетението за неимуществени вреди, както и всички общи и специфични обстоятелства, отразяващи характера и тежестта на претърпените от ищеца такива и в резултат на логическа зависимост и обвързаност на всички събрани в хода на процеса доказателства. Съобразени са и са анализирани по отделно и в тяхната съвкупност събраните по делото доказателства и окръжният съд е формирал правилни изводи за релевантните за спора факти. Ето защо въззивната жалба на жалбоподателя – ищец, както и насрещната въззивна жалба на жалбоподателя - ответник, касаеща размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, се явяват неоснователни.

Неоснователна е насрещната въззивната жалба на жалбоподателя - ответник и по отношение на изводите на окръжния съд за липса на съпричиняване от страна на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат, което е следващият спорен въпрос в настоящето производство, очертан с предметните предели на насрещната въззивна жалба. Според нормата на чл.432 ал.2 от КЗ застрахователят разполага с правото да релевира възражение за съпричиняване, което е своевременно въведено и може да се обобщи като нарушение правилата за движение по пътищата – на чл.20 и чл.22 от ЗДвП. Поддържаното от жалбоподателя – ответник поведение на съпричиняване е: водачът Г. Ж. Г. на л.а. „М.” е започнал маневра изпреварване без да се съобрази с движещите в лява скоростна лента участници в движението, насочил се е на ляво, намалил е рязко скоростта си на движение, с което е допринесъл за настъпването на събитието, като се е

движили и с ниска скорост, без основателна причина.

В материалноправната норма - чл.51 ал.2 от ЗЗД е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, като намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. Както е посочено в мотивите към т.7 от ТР №1/23.12.2015г. по тълк.д. №1/2014г. на ОСТК, дали поведението на пострадалия е рисково и дали то е допринесло за увреждането, подлежи на установяване във всеки конкретен случай. Съпричиняване е налице, когато освен с поведението на деликвента увреждането се намира в пряка причинно-следствена връзка и с поведението на самия увреден.

Тук следва да се посочи механизмът на ПТП, установен от заключението от допуснатата в първоинстанционното производство съдебноавтотехническа експертиза: Водачът М.Д. е управлявала лек автомобил „Р.“ по южното платно на движение на автомагистрала „Т.“ в посока от запад на изток. Водачът Г. е управлявал лек автомобил „М.“ по същото платно пред л.а. „Р.“. Към момента на удара л.а. „Р.“ и л.а. „М.“ са били почти успоредни един спрямо друг, като л.а. „Р.“ е бил насочен леко на ляво спрямо л.а. „М.“, в рамките на 2° - 3°. Ударът е с препокриване на около 20 - 30 % от широчината на л.а. „Р.“ в предната му дясно част и на л.а. „М.“ в задната му лява част. Всички следи по платното са от странично плъзгане на гумите и показват завъртане на автомобилите след удара. След удара л.а. „М.“ придобива значителна ротация в отрицателна посока /по часовника/, а л.а. „Р.“ също придобива ротация в отрицателна посока но в много по-малка степен. Непосредствено преди момента на удара, водачът на л.а. „М.“ следва да е реагирал със завъртане на волана на дясно, тъй като само тогава автомобилът ще придобие значителната ротация в отрицателна посока и ще остави следите от странично плъзгане върху платното за движение. Вещото лице е категорично, че ударът е *настъпил в дясната лента* на платното за движение – т.е. – лентата, по която се движел л.а. „М.“. Невъзможно е ударът да е настъпил в лявата лента, тъй като тогава следите от странично плъзгане върху платното за движение биха се намирали на друго място, най-общо по-наляво от мястото, на което са фиксирани в протокола за оглед. Тази констатация категорично опровергава предположенията на жалбоподателя –

ответник, че водачът Г. внезапно е променил траекторията си на движение и е пресякъл траекторията на движение на л.а. „Р.“. Още по-малко може да се направи извод, че водачът Г. е управлявал лекия автомобил с неоправдано ниска скорост. Съгласно заключението, от обективните данни, каквито са деформациите на автомобилите и следите от гуми по платното, не може да се направи извод, че водачът на л.а. „М.“ е предприел маневра със завой наляво. В момента на удара л.а. „М.“ е бил разположен успоредно на платното за движение. Всички следи по платното са от странично плъзгане на гумите и показват завъртане на автомобилите след удара, като след удара л.а. „М.“ придобива значителна ротация в отрицателна посока, което показва, че непосредствено преди момента на удара, водачът на л.а. „М.“ следва да е реагирал със завъртане на волана на дясно, тъй като само тогава автомобилът ще придобие значителната ротация в отрицателна посока /по часовника/ и ще остави следите от странично плъзгане върху платното за движение. Несъстоятелни са доводите на жалбоподателя – ответник, че вещото лице не е очевиден на местопроезшествието и „не може да каже“ дали и как са променили посоката си на движение двамата участници в ПТП и в каква посока са се отклонили. Няма как вещото лице, което се назначава с оглед притежаваните от него специални знания, да е очевиден на ПТП. Експертизата е изготвена именно въз основа на тези специални знания, при анализ на данните за ПТП и пътната обстановка, включително и вследствие компютърната симулация, съгласно която водачът на л.а. „Р.“ е настигал л.а. „М.“, при което, ако водачът на л.а. „Р.“ бе намалил скоростта си до тази на л.а. „М.“ или бе преминал своевременно в лявата лента, то удар не би настъпил. Заключението е компетентно изготвено и не е оспорено от страните и се кредитира изцяло и от настоящата инстанция. От него не може да се направи извод за проява на соченото от ответника поведение на съпричиняване от страна на водача Г. – да е предприел внезапна маневра, навлизайки неоправдано в траекторията на движение на л.а. „Р.“, да е намалил рязко скоростта си на движение или да е управлявал лекия автомобил с неоправдано ниска скорост. Напротив – от съдебноавтотехническата експертиза може да се направи единственият извод, че от техническа гледна точка причина за настъпилото ПТП е само поведението на водача на л.а. „Р.“. Извод в подкрепа на твърденията на жалбоподателя – ответник не може да се направи и от показанията на

свидетеля Р. – пътувал в л.а. „Р.“. Тези гласни доказателства не съдържат никаква конкретика относно поведението на водача на л.а. „М.“, напротив – разговаряли с водача М.Д.. Не може да се възприеме тезата на жалбоподателя – ответник, че „не е изяснено, поради субективното – неправилно поведение на кого от водачите е причинено процесното ПТП“. Съпричиняването на вредата изисква наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат /не и вина/. Приносът на увредения – обективен елемент на съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението следва да е категорично установено и освен това да води категорично до настъпването на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен. За да бъде успешно проведен процесуалният способ за защита на пасивно легитимираната страна по иск за репарирание на вреди от непозволено увреждане посредством възражение за съпричиняване, следва да се установи по пътя на пълно и главно доказване на първо място – наличие на поведение, допринесло или улеснило вредоносния резултат – и само при установяването на този факт биха били приложими последиците на чл.51 ал.2 от ЗЗД. Като страна, черпеща изгодни последици от установяването на този факт, доказателствената тежест за установяването му носи жалбоподателят – ответник по иска. Приносът на пострадалия трябва да е конкретен, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем. С оглед на изложеното възражението за наличие на съпричиняване се явява неоснователно.

По отношение на началния момент на дължимост на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди: Доколкото въззивният съд дължи проверка на допустимостта на решението в обжалваната част и тъй като в насрещната въззивна жалба на жалбоподателя – ответник се съдържат оплаквания в тази насока, следва да се посочи: Първоинстанционният съд правилно е приложил разпоредбата на чл.429 ал.3 от КЗ и е определил началния момент на законната лихва считано от 30.08.2017г. – датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, но е допуснал нарушение на диспозитивното начало. Според заявения в исковата молба петитум „законната лихва от датата, на която изтича срокът за произнасяне на ответника по заведените претенции“ ищецът е заявил акцесорната си претенция, според срока, визиран в чл.497 ал.1, т.2 от КЗ – тримесечния срок за произнасяне от застрахователя по застрахователната

претенция – т.е. – 30.11.2017г. Присъждайки законната лихва считано от 30.08.2017г. до 30.11.2017г. първоинстанционният съд се е произнесъл по непредявено искане – „плюс петитум“ и в тази част решението се явява недопустимо.

Неоснователно е оплакването на жалбоподателя – ответник, че неправилно първоинстанционният съд не е уважил възражението за погасяване на акцесорното вземане по давност. Възражението за давност е възражение по основателността на иска, което, с оглед изричното правило на чл.367 ал.2 от ГПК, следва да се заяви с отговора на исковата молба. Както се посочи възражението за давност е заявено едва с отговора на допълнителната искова молба и правилно е преценено от окръжния съд за преклудирано.

По изложените съображения първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваните части, както и обезсилено в частта, с която е присъдена законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди от 50 000лв. за периода 30.08.2017г. до 30.11.2017г.

По разноските:

Съгласно представения списък на разноските по чл.80 от ГПК /л.34/ жалбоподателят – ищец е сторил разноски в размер на 7 900лв. – адвокатско възнаграждение, заплатено в брой, съгласно договор за правна защита и съдействие /л.5/. Посоченото основание е „...по обжалване на решение №126/2023г., постановено по търг.д. №111/2022г. по описа на окръжен съд С.З.“ – т.е. – само за процесуално представителство по подадената от ищеца въззивна жалба. Доколкото същата е неоснователна, тези разноски не следва да се преценяват и не следва да се присъждат.

Съгласно представения списък на разноските по чл.89 от ГПК /л.33/, жалбоподателят – ответник претендира разноски: 500лв. – държавна такса за въззивно обжалване, която не следва да се присъжда, поради неоснователността на насрещната въззивна жалба и 540лв. – юрисконсултско възнаграждение. Доколкото не е упоменато друго, следва да се приеме, че юрисконсултското възнаграждение се претендира за оказано процесуално представителство по двете въззивни жалби – по равно или по 270лв. С оглед неоснователността на въззивната жалба на жалбоподателя – ищец, последният следва да заплати на жалбоподателя – ответник разноски за въззивната инстанция – 270лв. – юрисконсултско възнаграждение.

Водим от изложеното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК и чл.270 ал.3 от ГПК, Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №126/13.04.2023г., постановено по търг.д. №111/2022г. по описа на окръжен съд С.З., в обжалваната част, с която ЗК „Л.“ АД, с ЕИК *** е осъдено да заплати на Г. Ж. Г., ЕГН ***** сумата над 25 000лв. до 50 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания, вследствие на причинените увреждания от ПТП на 22.08.2017г., ведно със законната лихва от 30.11.2017г. и е отхвърлен искът за неимуществени вреди за сумата над 50 000лв. до 90 000лв.

ОБЕЗСИЛВА решение №126/13.04.2023г., постановено по търг.д. №111/2022г. по описа на окръжен съд С.З., в частта с която е присъдена законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди – от 50 000лв. за периода 30.08.2017г. до 30.11.2017г.

ОСЪЖДА Г. Ж. Г., ЕГН ***** да заплати на ЗК „Л.“ АД, с ЕИК *** разноси за въззивното производство в размер на 270лв. – юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____